

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агробіотехнологічний факультет

Кафедра генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОВОЧІВНИЦТВО» 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність- 201 «Агрономія» Освітня програма-«Агрономія»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS/загальна кількість годин	5 кредити/150 годин
Семестр	5
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
	Кубрак Світлана Миколаївна Посада: доцент кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл.Соборна, 8/1), 20 ауд. E-mail: svitlana_kubrak@ukr.net Зв'язок з викладачем: +380964159507
Опис дисципліни	<p>«Овочівництво» – є обов'язковою дисципліною для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів за галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія».</p> <p>Овочівництво – одна з основних галузей сільського господарства. Завданням овочівництва є розробка та впровадження технологій цілорічного вирощування різноманітної високоякісної, екологічно безпечної овочевої продукції і грибів та доведення її до споживача. Вирощування овочів завжди було і залишається досить економічно- і енергетично затратним процесом. Через це головним завданням овочівництва, як науки є досконале вивчення біологічних особливостей овочевих культур та способів і методів одержання високих врожаїв із мінімальними затратами коштів і праці.</p>
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення дисципліни «Овочівництво» базується на знаннях таких дисциплін як: «Агрохімія» та «Удобрення сільськогосподарських культур», «Грунтознавство з основами геології», «Агрофармакологія», «Ентомологія», «Фітопатологія», «Герботологія», «Землеробство», «Механізація та автоматизація с.-г. виробництва» вивчених на 2-3-му курсах.
Мета вивчення дисципліни	Підготовка висококваліфікованих фахівців нового покоління для сталого розвитку аграрної сфери шляхом пізнання природи овочевих рослин, їх походження, знання індивідуального розвитку рослин, формування у студента знань, умінь і навичок щодо технології виробництва екологічно безпечної овочевої продукції, яка є

	цінним продуктом харчування населення та сировиною для переробних підприємств.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності передбачено індивідуальні графіки, дистанційна форми навчання тощо. Використовуються платформи Moodle, ZOOM, інформаційне забезпечення в системі АСУ, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних так і інноваційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<p>РН 10.1 Аналізувати та інтегрувати знання з попередньо вивчених дисциплін для розуміння систематики, морфології, фізіології, закономірностей росту і розвитку, відношення до факторів навколишнього середовища овочевих рослин в обсязі, необхідному для проектування спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії. Аналізувати стан та перспективи розвитку овочівництва в Україні та за кордоном.</p> <p>РН 10.2 Аналізувати та інтегрувати знання для застосування у сучасних технологіях вирощування високих урожаїв екологічно чистих овочів у відкритому та закритому ґрунті різних ґрунтово-кліматичних зон.</p> <p>РН 13.1 Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної овочевої продукції у відкритому і закритому ґрунті відповідно до чинних вимог, складати технологічні карти. Знати шляхи і способи покращення продукції та заходи щодо її підтримання.</p> <p>РН 13.2 Уміти враховуючи біологію росту та розвитку овочевих культур, сортимент, сівозміни набір сільськогосподарської техніки в конкретній ґрунтово-кліматичній зоні, вибирати і оцінювати придатність площ для овочівництва.</p> <p>РН 13.3 Уміти враховуючи біологічні особливості овочевих культур, їх вимоги до умов вирощування, користуючись практичними рекомендаціями, здійснювати своєчасне проведення технологічних заходів догляду за посівами у різних ґрунтово-кліматичних умовах України.</p> <p>РН 13.4 Уміти на основі ґрунтово-кліматичних умов регіону, використовуючи біологічні особливості наявного сортименту видів та сортів овочів, планувати збирання врожаю.</p> <p>РН 15.1 Знати способи скорочення затрат праці та засобів виробництва під час вирощування овочів.</p> <p>РН 15.2 Уміти на основі попереднього визначення врожайності, використовуючи дані маркетингових досліджень в умовах господарства визначити товарність продукції та можливі шляхи її реалізації.</p>

Структура курсу	<p>Модуль 1. Біологічні основи овочівництва. Конструкції, опалення та особливості експлуатації споруд захищеного ґрунту</p> <p>Тема 1.1. Біологічні особливості овочевих культур. Тема 1.2. Відношення овочевих культур до умов навколишнього середовища. Тема 1.3. Ґрунти і субстрати в спорудах захищеного ґрунту. Тема 1.4. Розсадний метод культури овочів.</p> <p>Модуль 2. Однорічні овочеві культури. Технології їх вирощування.</p> <p>Тема 2.1. Однорічні овочеві культури родини пасльонових: помідори, перець, баклажан, фізаліс. Тема 2.2. Однорічні овочеві культури родини гарбузових: огірки, гарбузи, кабачки, патисони.</p> <p>Модуль 3. Дворічні овочеві культури.</p> <p>Тема 3.1. Капустяні овочеві культури. Тема 3.2. Коренеплідні овочеві культури: морква, буряк столовий, редька. Тема 3.3. Цибулинні овочеві культури.</p> <p>Модуль 4. Багаторічні овочеві культури. Гриби</p> <p>Тема 4.1. Овочеві культури родини капустяних. Тема 4.2. Овочеві культури родини гречкових. Тема 4.3. Печериця двоспорова. Тема 4.4. Глива звичайна.</p>
Методи навчання	<p>У процесі вивчення дисципліни «Овочівництво» застосовуються як традиційні методи, так і інноваційні освітні технології, зокрема: пояснювально-ілюстративний - під час лекційного і практичного курсів застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, проблемного навчання, розвивального навчання (дискусії), колективного та групового способу навчання (обговорення проблеми в загальному колі), розвитку критичного мислення, інтерактивного навчання (робота в міні групах), проектна технологія. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; розвивального навчання (дискусії, дискусії із запрошенням фахівців); колективного та групового способу навчання (обговорення проблеми в загальному колі; проектна технологія; мозковий штурм).</p>
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її не зарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> Сич З.Д., Бобось І.М., Федосій І.О. Овочівництво: навч. посібник. Практикум. К.: ЦП «Копіцентр», 2018, 407 с. https://agromage.com/book.php?id=15. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Суліма Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч1. Відкритий ґрунт. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 368 с.

https://play.google.com/books/reader?id=WHrzCQAAQBAJ&hl=ru&printsec=frontcover&source=gsb_atb&pg=GBS.PP1.

3. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Суліма Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч2. Закритий ґрунт. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2008. 312 с.

https://play.google.com/books/reader?id=aHPzCQAAQBAJ&hl=ru&printsec=frontcover&source=gsb_atb&pg=GBS.PA5.

4. Овочівництво. Частина 1: методичні вказівки для виконання практичних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія» / Уклад. З. Д. Сич, М. В. Лозінський, С. М. Кубрак, І. М. Сидорова. Біла Церква: БНАУ, 2021. 70 с. <https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=252>.

5. Овочівництво. Частина 2: методичні вказівки для виконання практичних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія» / Уклад. З. Д. Сич, М. В., Кубрак, І. М. Сидорова. Біла Церква: БНАУ, 2024. 60 с. <https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=252>.

6. Олерографія: підручник / І.М. Бобось, З.Д. Сич, О.О. Комар – К.: ЦП «Компринт», 2022. – 721 с. (Наукова бібліотека БНАУ – 1 примірник)

7. Чернишенко В.І., Пашковський А.І., Кириї П.І. Сучасні технології овочівництва закритого ґрунту : Житомир, Рута 2018. 400 с. (Наукова бібліотека БНАУ -30 примірників).

8. Чернишенко В.І., Пашковський А.І., Кириї П.І. Сучасні технології овочівництва відкритого ґрунту : Житомир, Рута 2017. 338 с. https://drive.google.com/file/d/1uA_5drkKX1v_YOh4USa7QCzA3vRQwAnh/view?usp=drive_link . (Наукова бібліотека БНАУ – 4 примірники).

Додаткова література

1. Барабаш О.Ю. Овочівництво. К.: “Вища школа”, 1994. 374 с. *В науковій бібліотеці 245 примірників.*

2. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є. Овочівництво. Овочівництво: практикум: навч. посіб. Київ: Вища школа, 1994. 366 с. (іл.). (Наукова бібліотека БНАУ – 190 примірників).

3. Овочівництво: методичні вказівки з виконання практичних занять в умовах ННДЦ і баз практики для студентів агрономічного факультету, "Молодший спеціаліст" / І. М. Сидорова, А.І.Юрченко. Біла Церква: БНАУ, 2010. – 67с. (Наукова бібліотека БНАУ – 41 примірник).

4. Приліпка О.В. Тепличне овочівництво – Київ : Урожай, 2002. 256 с. (Наукова бібліотека БНАУ – 2 примірника).

Інформаційні інтернет ресурси

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні - <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>

2. Інститут овочівництва і баштанництва НААН - <http://www.ovoch.com/>

3. Каталог журналів «Овочівництво» - <https://journals.ua/hobbies/ovoshchevodstvo/>

4. Каталог журналів «Справжній господар» - https://journals.ua/prof/nastoyashchiy_hozyain/9086-06-14.html.